

***SAMSUN/KAVAK
S TİPİ KAPALI
HAPİSHANESİ HAK
İHLALLERİ RAPORU***

ANKARA ŞUBESİ

08 Nisan 2024

SAMSUN/KAVAK S TİPİ KAPALI HAPİSHANE RAPORU

1	GİRİŞ	3
2	RAPORUN AMACI	3
3	YÖNTEM	3
4	MAHPUSLAR İLE YAPILAN GÖRÜŞMELERDE AKTARILAN HAK İHLALLERİ	3
5	TESPİT VE GÖZLEMLERİMİZ	21
6	SONUÇ VE ÖNERİLER	24

1 GİRİŞ

İnsan Hakları Derneği Genel Merkezi ve şubelerine, mahpusların yaşamış oldukları işkence, kötü muamele ve diğer hak ihlallerine dair mahpus yakınları tarafından başvurular yapılmıştır. Bu başvurular doğrultusunda Samsun/Kavak S Tipi Kapalı Hapishanesinde 8 Mart 2024 tarihinde 20 mahpusla görüşmeler yapılmış ve yapılan görüşmeler sonucunda aktarılan bilgiler doğrultusunda hak ihlalleri raporu hazırlanmıştır.

RAPORUN AMACI

Samsun/Kavak S Tipi Kapalı Hapishanesinde yaşatılan ihlalleri tespit ederek, ilgili kurum ve yetkilileri bilgilendirerek hak ihlallerinin sonlandırılmasını sağlamak, yaşatılan tüm hak ihlallerinin önlenmesi için etkili soruşturma yürütülmesini talep etmek ve hak ihlalleri konusunda kamuoyunu bilgilendirmek amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Bu raporda avukatlar tarafından hapishanelerde gerçekleştirilen ziyaretler sonucunda mahpusların aktardıkları bilgiler kullanılmıştır.

MAHPUSLAR İLE YAPILAN GÖRÜŞMELERDE AKTARILAN HAK İHLALLERİ

Y. A. ile 08.03.2023 tarihinde gerçekleştirilen görüşmede; “Öncelikle 01/03/2024 günü gardiyanların, kendisiyle birlikte 3 kişinin bulunduğu B-17 koğuşuna gelerek, avluda asılı çamaşırların iplerini kesmek suretiyle yere attıklarını ve “sizleri hücrelere atacağız” diyerek tehdit ettiklerini, bu ekibin başında (.....) isimli bir gardiyanın olduğunu; 04/03/2024 günü ise sabah saatlerinde gardiyanların sayım için gelir gelmez “koyun sürüsüne dalar gibi içeriye girdiklerini”, “sayım var, arama var” diyerek üst kata çıktıklarını, dolaplarını dağıtarak, kitaplarını, eşyalarını yerlere attıklarını; kendilerinin bulunduğu koğuştan çıktıktan sonra gardiyanların aynı şekilde diğer koğuşlara girdiklerini; B-12 koğuşunda R. B., S. K. ve Y. A. isimli arkadaşlarına direkt saldırdıklarını; R. B. 'i koğuştan alıp tekli odaya götürdüklerini; bu duruma hep birlikte tepki verince tekrar kendi koğuşlarına geri gelip kendisini koğuştan aldıklarını; kendisini koridorda darp ederek sürüklediklerini, tekli odaya koyduklarını, burada yine darp etmeye devam ettiklerini; kendisiyle birlikte toplam 11 arkadaşının tekli odaya götürülüp darp edildiğini; darp edildikleri koridorlarda ve avlularda kameraların bulunduğunu; gardiyanlar tarafından dövülmesinden kaynaklı olarak sağ gözüne hâlâ perde iner gibi olduğunu; gözü ile her iki şakaklarında şişlik ve morluklar meydana geldiğini ancak şu

anda bu izlerin kaybolduğunu; insan onuruna yakışmayan ağız araması ve kelepçeli muayene dayatmasından dolayı hastaneye gidemediklerini, bu nedenle revire çıktıklarını, ancak burada da kurumda 3-4 gündür doktor olmadığı gerekçesiyle muayene edilmediklerini; avukat görüşme gününe kadar da hâlâ doktora çıkamadıklarını; duvar dibinden yürüme, ayakta sayım gibi askeri uygulamaların, 6 Şubat 2023 depremi sonrasında bu hapishaneye getirilmelerinden sonra başladığını; hapishanedeki baskıların gün geçtikçe arttığını; hapishane idaresiyle diyalog da kuramadıklarını, bu olayların genel sorumlusunun (... ..) isimli gardiyan olduğunu, o geldikten sonra hapishanedeki baskıların daha da arttığını; bu son olaylarla ilgili olarak çeşitli kurumlara yazdıkları dilekçelerin gönderilmediğini tahmin ettiklerini çünkü dilekçelerin çıkış kaydını istemelerine rağmen kendilerine çıkış numaralarının verilmediğini; dilekçelerinin işleme alınmadığını, engellendiğini; hastaneye gidemediklerini, başlangıçta ufak düzeyde hastalığı olan arkadaşlarının bu nedenle durumlarının daha da kötüleştiğini; bir senedir denetimli serbestliğe ayrılması gereken arkadaşları olduğunu, Akhisar'dan gelen 5 arkadaşlarından A. V. isimli arkadaşlarının denetimli serbestliğe çıkarılmasının keyfi olarak uzatıldığını, pişmanlık dayatması yapıldığını; sosyal aktivitelerin normalde haftada bir gün olması gerekirken, 2-3 haftada bir yapıldığını; kitaplarının verilmesinin geciktirildiğini, sevkle geldikleri hapishanelerde kendi adlarına kayıtlı olan kitapların bile 3-4 ay sonra verildiğini; idareyle diyalog yolu açık olsa bazı sorunların görüşmelerle çözülebileceğini ama idarenin de görüşmeye kapalı olduğunu; açlık grevindeki arkadaşlarının -son gruba kadar- ayrı bir odaya alındıklarını, bu nedenle bazılarının semaver, bazılarının televizyon, bazılarının meyve suyu verilmediğini, ancak son grup açlık grevindeki arkadaşlarının kendi koşullarında bırakıldığını” aktarmıştır.

N. A. ile 08.03.2023 tarihinde gerçekleştirilen görüşmede; “Hapishanedeki baskıların giderek arttığını; oturarak da sayım yapılabileceğine dair mahkeme kararlarına rağmen ayakta sayım dayatıldığını; en son 04/03/2024 günü sabah sayımında hemen hemen hapishanenin bütün gardiyanlarının koşullara girdiğini; başgardiyanın koşullara girmediğini ama olaylar sırasında orada olduğunu; kendilerini havalandırmaya aldıklarını; bununla yetinmeyip “dışarı çıkın, arama yapılacak” dediklerini, sayımı aramaya çevirdiklerini; bazı arkadaşlarının hücreye götürüldüğünü; kendi koşullarından kimsenin götürülmediğini ancak diğer koşullardan 11-12 arkadaşlarının götürüldüğünü; B-12 koşullarında kalan S. K., R. B. ve Y. A. isimli arkadaşlarının hücrelere götürüldüğünü; Rize/Kalkandere Hapishanesinden birkaç gün önce gelen ve soyadı Y. olan bir arkadaşlarına çıplak arama nedeniyle gardiyanlar tarafından dövüldüğünü ve sol kolunun incitildiğini, hem dövüldüğünü hem de hakkında disiplin soruşturması açıldığını; son işkence olaylarına ilişkin olarak kendisinin Samsun Valiliği İnsan Hakları İzleme Komitesi'ne dilekçe yazdığını; bir başka arkadaşının Adalet Bakanlığı'na, bir diğerinin ise Meclis'e dilekçe gönderdiğini; ancak çıkış kayıt numaralarının kendilerine verilmediğini, şikayet dilekçelerinin kurumdan çıkışlarının yapılmadığını; kendisinde kronik gastrit, bel fıtığı, beyinde damar tıkanıklığı, diz kapağında kıkırdak erimesi, böbreklerinde taş ve ayrıca gözünde bir hastalık olduğunu; kelepçeli muayene ve ağız aramasından dolayı

hastaneye gidemediklerini; ağızlarını açmadıkları takdirde geri çevrildiklerini ve ayrıca haklarında disiplin soruşturması açtıklarını; R. T. isimli arkadaşlarının bu nedenle hücre cezası aldığını; o yüzden “hastaneye gitmeye de korktuklarını”; bel fitiği ağrısının bacaklarına vurduğunu, bazen bacaklarının uyuştüğünü, hissedemediğini, oturmak zorunda kaldığını; ağız aramasının çok keyfi ve onur kırıcı olduğunu; iki hücre cezası bulunduğunu, üçüncüyü de verip 10 yıl fazladan yatırmak istediklerini; bu nedenlerle “sağlık sorunlarını sineye çekmek zorunda kaldıklarını; anlattığı hususlar hakkında İHD'nin ilgili mercilere başvurmasını ve gelişmeleri takip etmesini istediğini” aktarmıştır.

E. A. ile 08.03.2023 tarihinde gerçekleştirilen görüşmede; “Genel olarak, bazı gardiyanların provokasyon amaçlı hareketler yaptığını, bazı sayımlarda “Beni hatırladın mı?” gibi lâflar attıklarını; çamaşırlar iplerde serili olmasına rağmen ipleri kestiklerini, diğer hapishanelerden sevk gelenlere çıplak aramayı kabul etmedikleri için işkence yapıldığını; bütün bunların Başgardiyan (.....) öncülüğünde gerçekleştiğini; 23/02/2024 günü, Denizli D Tipi Hapishanesinden sevk edilen R. İ. ve H. M.'nun işkenceye maruz kaldığını; 04/03/2024 günü, 50 kişiden fazla gardiyan grubunun sabah sayımı için odalara girdiğini, hiçbir hukuki gerekçe olmadan kendilerini avluya çıkarmaya çalıştıklarını; aralarından rastgele 10-11 arkadaşlarını alıp hücrelere attıklarını; 7-8 saat hücrede tuttuklarını; bu süre boyunca hücredeki arkadaşlarının yemek dahil hiçbir ihtiyaçlarının karşılanmadığını; C. D. ve N. B.'in hücrelere götürülürken işkence, darp ve şiddete maruz kaldıklarını; şu anda görüşme sırasında da zaman zaman başının ağrıdığını; hapishane dış güvenliğinden sorumlu jandarmanın, hastaneye götürülürken ağız içi aramasını ve ayakkabı bağcıklarının çıkarılmasını dayattığını, bunu insanlık onuruna aykırı muamele olarak gördükleri için kabul etmediklerini; bu yüzden hastaneye gidemediklerini; kronik hastalıkları olanların hastaneye gidememelerinden kaynaklanan sağlık sorunları yaşadıklarını; kendisinin ayağında 2018'den beri platin olduğunu, çıkarılıp çıkarılmaması gerektiğini bilemediğini, kontrol ettirmesi gerektiğini ancak yukarıda saydığı dayatmalar nedeniyle hastaneye gidemediğini, adım atmakta zorlandığını, koşamadığını, kışın soğuk havalarda çok ağrı yaptığını; Meclise, Hapishane İdaresine ve İHD'ye yazdıkları dilekçelerin çıkış kayıt numaralarının kendilerine verilmediğini, bu yüzden dilekçelerinin gidip gitmediğini de bilemediklerini; ikişerli gruplar halinde dönüşümlü açlık grevlerinin devam ettiğini, açlık grevine çıkan arkadaşlarının ayrı odaya konulduklarını; DSÖ ve TTB tarafından açlık grevlerinde meyve suyu alınması gerektiği açıklanmış olmasına rağmen, bazı gruplara kantinden satın aldıkları meyve suyunun bile verilmediğini; ayrı odalara alınan açlık grevindeki bazı gruplara semaver, bazılarına sıcak içecek verilmediğini; son açlık grevi grubunun ise koşu alanında bırakıldığını, neden ayrı odalara alındığını anlamadıkları gibi şimdi koşu alanında bırakılmalarının sebebini de bilmediklerini; hapishane müdürü ile görüşmek için dilekçe yazmalarına rağmen görüşme taleplerinin kabul edilmediğini; kendi adlarına kayıtlı kitaplarının ya da kargoyla gelen kitaplarının tesliminin geciktirildiğini; örnek olarak, kendisine 15 gün önce kargoyla kitap geldiği bildirilmesine rağmen kitap listesinin bile hâlâ kendisine iletilmediğini; sevk için dahi olsa hapishane dışına çıkan arkadaşları hakkında, ağız açmadıkları ve ayakkabı bağcıklarını

çıkarmadıkları gerekçesiyle “idareye karşı gelmek” iddiasıyla disiplin soruşturmaları açıldığını ve disiplin cezaları verildiğini; ayrıca açlık grevlerinden dolayı sürekli soruşturma açıldığını ve kültürel etkinliklerden alıkoyma şeklinde 1 ay veya 2 ay disiplin cezaları alan arkadaşları olduğunu; spor etkinlikleri haftada bir gün olması gerekirken, iki haftada bir spora çıkartıldıklarını; ayrıca, bütün hapishanelerde ve koğuş içlerinde alt katta kameralar bulunduğunu; işkence olayları ve diğer sorunlar hakkında İHD'nin ilgili mercilere başvurmasını ve gelişmeleri takip etmesini istediğini” aktarmıştır.

C. D. ile 08.03.2023 tarihinde gerçekleştirilen görüşmede; “Gardiyanların genel tutumlarındaki değişikliği bir süredir fark etmeye başladıklarını; Başgardiyana (.....) sevke giden arkadaşlarına “Bu yüzü unutmayın.” şeklinde ifadeler kullandığını; son olaylar öncesinde de B-17 koğuşundaki çamaşır ipinin koparıldığını; bütün olayların, İkinci Müdür (.....), Başgardiyana (.....), Yardımcısı (.....), yanlarında çalışan (....)ve ayrıca kadın müdürün de aralarında bulunduğu ekibin öncülüğünde, onların nöbetçi olduğu gün meydana geldiğini; bu olayların o gün kurum dışında olan Hapishane Birinci Müdür Vekilinin bilgisi haricinde gerçekleştiğini düşündüklerini; 04/03/2024 Pazartesi günü sabah 08:00 dolaylarında sayım için gardiyanların odaya girdiklerini, sayım için kendilerini ayağa kalkmaya zorladıklarını; daha sonra kendisini koridorda yerde sürüklerlerken tekme darbeleri aldığını, kalbinin bulunduğu bölgedeki sol kaburgalarının bu tekmelerden kaynaklı olarak ağrımakta olduğunu, hâlâ nefes alırken zorlandığını; kendisinin ayrıca kaşından yaralandığını (avukat görüşü sırasında sağ kaşının ucunda yumruktan kaynaklandığı düşünülen kesi izi gözlemlendi); kendilerini 7 saat hücrelerde tuttuklarını, bu süre boyunca yemek ve su verilmediğini; acilen hastaneye gitmek istediğini ancak götürülmediğini; aynı gün saat 15:00'ten sonra revire çıkarıldığını fakat revirde doktor olmadığını, sağlık çalışanları bulunduğunu ancak onların da rapor vermeye yetkileri olmadığını söylediklerini; bu olaylarla ilgili olarak İHD'ye, Meclis İnsan Hakları İnceleme Komisyonu'na, Samsun Valiliği Cezaevi İzleme Kurulu'na dilekçe yazdıklarını ancak bunların hapishaneden gönderilmediğini düşündüklerini; diğer hapishanelerden gelen arkadaşlarının çıplak aramaya, darp ve işkenceye maruz kaldıklarını; bir yıldan fazla süredir ağız araması nedeniyle hastaneye gidemediklerini, ağız aramasını kabul etmedikleri için de geri gelince haklarında soruşturma açılıp disiplin cezaları verildiğini; epilepsi hastası R. T.'a bu nedenle yaklaşık bir ay önce 2 günlük hücre cezası verildiğini; kendisinin de tansiyon hastası olduğunu, kalp ve şeker hastalıklarının da bulunduğunu, bacağından varis ameliyatı olduğunu, ancak ağız araması dayatması nedeniyle hastaneye de gidemediğini; ayrıca her hafta olması gereken spor etkinliğinin 15 günde 1 saat olarak uygulandığını, sohbet hakkının kullanılmadığını; ağırlaştırılmış müebbet cezası olanların tekli hücrelerde tutulduğunu; hapishanede sıcak su sorunu yaşadıklarını, kişi başına 50 litre kota uygulandığını; sorunların çözümü için hapishane müdürleriyle görüşme talep etmelerine rağmen görüşmeye çağrılmadıklarını; havalandırma duvarlarının üzerindeki kameraların koğuşların ikinci katındaki yatakhane kısmının yarısından fazlasını görececek bir açıda olduğunu; koğuşların içerisinde, yemek yedikleri, masa, televizyon, mutfak ve tuvaletin yer aldığı alt kattaki ortak alanda, giriş kapısının

üzerinde bir kamera bulunduğunu, bu kameranın lavabonun içine kadar görüş açısı bulunduğunu; işkence olayları ve diğer sorunlar hakkında İHD'nin ilgili mercilere başvurmasını ve gelişmeleri takip etmesini istediğini” aktarmıştır.

A. B. ile 08.03.2023 tarihinde gerçekleştirilen görüşmede; “04/03/2024 günü hapishanede meydana gelen işkence olayında, kendisinin de bulunduğu B-28 koğuşundan kimsenin alınmadığını; hapishaneye ilk geldiğinde çıplak arama nedeniyle işkence gördüğünü; Şubat ayında Denizli'den gelen arkadaşlarının da çıplak arama nedeniyle işkenceye maruz kaldığını, H. M.'nun elmacık kemiğinin kırıldığını, geçen hafta birlikte spora çıktıklarında ayakta zor durduğunu, durumunun ciddi olduğunu, H. M.'nun B-5 koğuşunda kaldığını, Denizli'den birlikte geldikleri R. İ.'nin ise kendisiyle aynı koğuşta kaldığını; gardiyanların infazları yakmak için bahane aradığını; son olaylardaki niyetlerinin de provokasyon çıkarmak olduğunu; ayrıca, hasta olan arkadaşlarının ağız araması ve ayakkabı bağcığını çıkarma dayatması nedeniyle hastaneye gidemediğini, bunun insanlık onuruna aykırı olduğunu, İçişleri Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı'na dilekçe yazdıklarını ancak cevap alamadıklarını; son olaylarla ilgili olarak da milletvekillerine, TBMM'ye gönderdikleri dilekçelerin çıkış kayıt numaralarının kendilerine verilmediğini; kendisinin pazartesi günü işkence olayıyla ilgili olarak Cumhuriyet Savcılığına dilekçe yazdığını, çıkış kayıt numarasını istediğini ancak verilmediğini; spor etkinliği hakkının iki haftada bir kere uygulandığını; spora, avukat görüşüne çıktıklarında kol saatlerinin bile çıkartıldığını; D. B. adlı arkadaşlarının bağırsak sorunu olduğunu ancak hastaneye gidemediğini; R. T. isimli arkadaşlarına 3 gün hücre cezası verildiğini, infazını yakmaya çalıştıklarını, revir doktorunun hastaneye sevk edilmesi gerektiğini söylediğini, ancak hastaneye de çıkmayınca hakkında disiplin soruşturması açılarak hücre cezası verildiğini; koğuşun içinde, koridorlarda ve avluda kameralar olduğunu, yapılan işkencelerin kameralar tarafından kaydedildiğini; anlattığı hususlar hakkında İHD'nin ilgili mercilere başvurmasını ve gelişmeleri takip etmesini istediğini” aktarmıştır.

A. S. Ç. ile 08.03.2023 tarihinde gerçekleştirilen görüşmede; “Hapishaneye giriş yaptıkları 24 Şubat 2024 gecesi “çıplak arama” dayatmasıyla arkadaşı U. G. ile birlikte işkenceye maruz kaldıklarını, izleyen günlerde de koğuş içerisindeki kameraları kapattıkları ve ayakta sayım vermeyi reddettikleri gerekçesiyle yine koğuş içerisinde işkenceye uğradıklarını; 24 Şubat 2024 akşamı U. G. ile birlikte Silivri Hapishanesinden “sürgünle” Samsun Kavak S Tipi Kapalı Hapishanesine getirildiklerini; getirilmeden bir gün önce ise kulak-burun-boğaz muayenesi yapıldığını, bunun sevke uygunluk için yapıldığını sonradan anladıklarını, bunun için revire çıkarılmadıklarını, hücrelerine gelen doktor tarafından muayene edildiklerini; 24 Şubat 2024 akşamı U. G. ile birlikte Silivri Kapalı Hapishanesinden “sürgünle” Samsun Kavak Hapishanesine getirildiklerinde, üzerlerindeki tüm giysileri -sadece iç çamaşırları kalacak şekilde- çıkarmalarının istendiğini; çıkardıkları giysilerin x-ray cihazından geçirileceği ve kendilerinin de önlük giyerek duyarlı kapıdan geçmeleri gerektiğinin söylendiğini; bunun “insan onuruna aykırı” olduğunu, makul bir neden olmadıkça çıplak arama yapılamayacağını belirttiklerini; bunun üzerine, “Biz burada anayasaya uymuyoruz.” yanıtını aldıklarını; 5-

6 gardiyanın (tarifleri ekli dilekçede ayrıntılı olarak yazılıdır) sille tokat kendilerine vurmaya başladıklarını; kameraların olmadığı arama odasında gardiyanlar tarafından dövüldüklerini; iç çamaşırları kalacak şekilde pantolonunun gardiyanlar tarafından zorla çıkarıldığını; kendisine cinsel organı görünecek şekilde üst araması yapıldığını; üst araması sonrasında kendilerini dövüp bıraktıklarını; giysilerini de x-ray cihazından geçirmeyip arama odasında bıraktıklarını; bu olayların 24 Şubat 2024 gecesi, hatırladığı kadarıyla, 21:30-22:30 sularında meydana geldiğini; (bu sırada başvuru pantolonunun paçasını sıyrarak sol bacağını gösterdiği, sol kaval kemiği üzerinde bir karıştan geniş bir alanda sarımsı renk gözlendi); darp ile ilgili aldıkları raporlara “ağrı ve şişlik şikayeti vardır” şeklinde beyanlarının yazıldığını, ilk gün kendisinde morluk görülmediğini, ancak U. G.’de morluklar bulunduğunu ve bu morlukların darp raporuna not edildiğini; 24 Şubat gecesi uğradıkları işkenceyle ilgili olarak 27 Şubat 2024 tarihinde savcılığa, 28 Şubat 2024 tarihinde ise Adalet Bakanlığı’na (örneği ekte olan) dilekçe verdiklerini; ancak bu dilekçelerin ilgili yerlere gönderilmediğini avukatlarının tespitiyle öğrendiklerini; dilekçelerinin verilmemesiyle ilgili olarak 5 Mart 2024 tarihinde ek şikayet dilekçeleri de verdiklerini; avukatlarının girişimleriyle işkence şikayetleriyle ilgili olarak Kavak Cumhuriyet Savcılığı’nca 2024/625 (U. G.) ve 2024/626 (A. S. Ç.) sayılı dosyalarla soruşturma başlatıldığını” aktarmıştır.

A. S. Ç., ikinci işkence olayıyla ilgili ayrıntılı beyanında; “Kendilerinin 25 Şubat günü de geçici koğuşta tutulduklarını; daha sonra C1-8 koğuşuna alındıklarını; koğuşun alt katında mutfak tezgahı, masa, sandalyenin olduğu ortak alanı görecektir şekilde kapının üstünde bir kameranın bulunduğunu; kameranın önünü peçetelerle kapattıklarını, bunun üzerine gardiyanların, 26 Şubat 2024 tarihinde, koğuşa gelerek kendilerine saldırdıklarını, kendisinin kolunu geriye doğru büküklerini; uğradıkları saldırılardan kaynaklı olarak kolunun bükülme nedeniyle yoğun bir şekilde ağrıdığını, 3 gündür revire çıkmak için dilekçe verdiğini ancak revire çıkarılmadığını; 26 Şubat tarihindeki bu saldırının ardından “Kameraları bir daha kapatırsanız yine geliriz.” dediklerini; kendilerinin ellerindeki peçeteler bitene kadar kameranın önünü kapatmaya devam ettiklerini; gardiyanların da 10-15 dakika arayla koğuşa geldiklerini ve kameranın önünü açtıklarını; gardiyanların koğuşa her gelişlerinde kendilerine saldırdıklarını; en sonunda kamerayı kapatmak için kullandıkları peçetelere de el koyduklarını; bunun üzerine, masa ve sandalyeleri alıp kameraların görmediği üst kata çıkardıklarını; yemeklerini üst katta yemeye başladıklarını ve ortak alanı kullanmadıklarını; bir süre bu şekilde devam ettiklerini; sayımı da yukarıdan verdiklerini, gardiyanların aşağıya inmelerini istediğini, inmeyince zorla çekip indirmeye çalıştıklarını; son günlerde artık zorla indirmekten de vazgeçtiklerini; ancak 2 gün önce Çarşamba günü (6 Mart) gardiyanların tekrar koğuşa gelerek masa ve sandalyeleri aşağıya indirdiklerini, masa ve sandalyelerin aşağıda duracağını söylediklerini; buna rağmen kendilerinin üst katta yaşamaya devam ettiklerini, yemeklerini üst katta yediklerini, dilekçelerini dizlerinin üzerinde yazdıklarını, kamera gözetimindeki alt katı kullanmadıklarını; kamera kaydıyla ilgili olarak da cumhuriyet savcılığına suç duyurusunda bulduklarını ancak bu dilekçelerinin de ilgili yerlere gönderilmediğini,

kamera kaydı için koğuşların alt katındaki ışıkların da 24 açık tutulduğunu; hapishaneye girişte maruz kaldıkları çıplak aramaya direnmelerinden dolayı 1 ay ziyaret yasağı aldıklarını; ayrıca sürgün protestosundan dolayı kendisine 3 gün, U. G. 'e 7 gün, yine açlık greviden dolayı U. G. 'e 1 ay etkinliklere katılmama cezaları verildiğini” aktarmıştır.

R. B. ile 08.03.2023 tarihinde gerçekleştirilen görüşmede; “Sabah sayımında zorla ayağa kaldırmaya ve sayımı havalandırmada yapmaya zorlandıklarını; çamaşır iplerini bilerek keserek provokasyon yaratmaya çalıştıklarını; 1 Mart Cuma günü çok ağır küfürler ve hakaretler ederek provokasyonu en üst seviyeye çıkartıldığını; provokasyonun daha da ileri seviyeye geçip saldırı planladıklarını sezdikleri için, Meclis İnsan Hakları Komisyonu'na, Adalet Bakanlığı'na Samsun Valiliği İnsan Hakları İzleme Komisyonuna dilekçe ile başvuru yapmak için dilekçeleri hazırladıklarını; bu dilekçeleri de 4 Mart Pazartesi günü vermek üzeri iken odalara çok kalabalık gardiyan grubu ile girdiklerini; hiçbir şey demeden doğruca bundan sonra sayımlarda ayağa kalkacaksınız diyerek saldırmaya başladıklarını; bu saldırılar sonucu 10 mahpusun sabah 08.00 gibi hücreye götürüldüğünü hücreye götürülen mahpusların teker teker aynı gün saat 15.00-16.00'dan sonra odalarına geri getirildiğini, hem hücreye götürülen hem de odalarda bırakılan mahpuslara işkence edildiğini; revirde o gün doktor olmadığı için revirden sağlık raporu alamadıklarını, hastaneye 'de ağız içi arama yaptıkları için gitmediklerini” aktarmıştır.

Y. S. ile 08.03.2023 tarihinde gerçekleştirilen görüşmede; “Tek sıra halinde yürütme dayatıldığını; hastaneye ağız içi arama yaparak ve ayakkabı bağcığı olmadan götürmeye çalıştıklarını, 1 yıldır hemen hemen durumun böyle olduğunu; hapishane kimliği kullanma dayatıldığını, bu kimliği almadıkları için 3 ay etkinlik yasağı cezası verildiğini; revir doktorunun hastaneye sevk ettiği durumlarda, ağız içi arama ve bağciksız gitme dayatmasından dolayı hastaneye gitmeyen mahpuslara hücre cezaları ve ziyaretçi cezalarının verildiğini; ağız içi arama ve bağciksız gitmeye zorlamadan dolayı, Sara hastası, Hepatit B, Kronik hastalıkları, Tansiyon hastalıkları olan mahpusların hastaneye gidemediği; 4 Mart Pazartesi günü Adalet Bakanlığı'na, Meclis İnsan Hakları Komisyonu'na ve Samsun Valiliği İnsan Hakları İzleme Komisyonuna gönderdikleri dilekçelerin akıbetini bilmediklerini” aktarmıştır.

N. B. ile 08.03.2023 tarihinde gerçekleştirilen görüşmede; “23 Şubat'ta Denizli'den sürgün edildiğini; bel fitiğı hastası olduğunu bundan dolayı sürgün esnasında eşyalarını taşırken belinin tutulduğunu, hareket edemediğini; Samsun/Kavak S Tipi Kapalı Hapishanesine girişte gardiyanların çıplak aramasına maruz kaldığını, beli tutulduğu için hareket edemediğini, üstünde ki kıyafetlerin gardiyanlar tarafından zorla çıkartıldığını, sadece alt iç çamaşırı kalacak şekilde soyulduğunu; 4 Mart Pazartesi sabah 08.00 gibi odalara kalabalık şekilde gelip zorla ayakta sayım dayatıldığını, ayağa kalkmayınca zorla gardiyanlar tarafın ayağa kaldırılarak havalandırmaya çıkartıldığını; V. Y. ve M. K. adlı mahpusların zorla işkence edilerek hücreye götürüldüğünü, aynı gün 16 dan sonra sıra ile getirildiğini, M. K.'in boynunu oynatmadığını, V. K.'in her iki kolunu kullanmadığını bundan dolayı her iki mahpus' a günlük işlerinde yardımcı olduğunu, kendi işlerini

kendilerinin yapamadığını; Pazartesi gerçekleşen saldırı ve provokasyondan sonra ortamın hala gergin olduğunu; odaların 3 er kişi olduğunu; hapishaneye yeni sürgün edildikleri için etkinlikler hakkında bilgisi olmadığını ancak bir kere spora çıkartıldıklarını, sporda 8 kişi olduklarını” aktarmıştır.

R. İ. ile 08.03.2023 tarihinde gerçekleştirilen görüşmede; “23 Şubat’ta Denizli T Tipi Kapalı Hapishanesinden 4 kişi sürgün edildiklerini, H. M. ile kendisinin girişte çıplak aramayı kabul etmedikleri için, hakaretlere ve saldırıya uğradıklarını, darp edildiklerini, gece hastaneye götürülüp rapor aldıklarını, jandarmanın muayene esnasında kelepçeleri çıkartmadığını, doktorun gerekli muayeneyi yapmadan raporunu hazırladığını, hastaneye giderken yolda sürekli olarak ırkçı yüksek sesle şarkıların dinletildiğini; saldırıyı gerçekleştiren gardiyanların ayrıca ırkçı küfür ve hakaretlerde bulunduğunu; 4 Mart Pazartesi günü odaya gardiyanların kalabalık grup halinde baskın yaptıklarını, ayakta sayım yapacaklarını söylediklerini, kendilerinin bu durumu kabul etmediğini, buna karşılık gardiyanların her sayım ayrıca kısmi bir aramadır dediklerini bundan dolayı zorla havalandırmaya çıkartıldıklarını; işkencelerden sonra savcılığa suç duyurusunda bulduklarını, farklı günlerde 2 dilekçe gönderdiklerini, ancak dilekçelerin gidip gitmediğini bilmediklerini, dilekçe çıkış numarasını talep etmelerine rağmen her iki dilekçe içinde kendilerine çıkış numarası verilmediğini” aktarmıştır.

Y. A. ile 08.03.2023 tarihinde gerçekleştirilen görüşmede; “Şubat ayının son haftasından itibaren hapishane yönetimi ve gardiyanların provokatif yaklaşımlarına başladıklarını, çok ağır küfürler edildiğini; havalandırmada bulunan çamaşır iplerinin kesildiğini; 4 Mart saldırısından önceki cuma günü, “bunlar daha sizin iyi günleriniz, sizinle daha görüşeceğiz” diyerek tehdit edildiklerini; 4 Mart Pazartesi günü 30-40 gardiyan ile odalara baskın yapıldığını, müdür yardımcılarının koridorda olduğunu ama gözükmemeye çalıştıklarını, kapının arkasında beklediklerini, baskın yapan gardiyanların sayımı zorla soğukta havalandırma yapmaya çalıştıklarını bu duruma itiraz ettiklerini bunun sonucu saldırı, hakaretlere küfürlere maruz kaldıklarını, zorla kollarından tutularak havalandırma atıldıklarını; saldırı yapılan gün Adalet Bakanlığı’na, Meclis İnsan Hakları Komisyonu’na ve Samsun Valiliği İnsan Haklarını İzleme Komisyonuna daha öncesinden başlayan provokasyon hakkında dilekçe vereceklerini ancak dilekçe vermeden saldırının başladığını; ayakta sayımı kabul etmeyince zorla havalandırmaya çıkartıldıklarını, her sayımın ayrıca “kısmi bir aramadır” denilerek “havalandırmaya çıkmalarının gerektiğini” söylediklerini; bu saldırı ve provokasyonda özellikle başgardiyanın, hazır kuvvetin başında ki başgardiyanın ve hapishane müdür yardımcılarının olduğunu; birlikte kaldıkları mahpuslardan, Y. A.’ın hücreye götürüldüğünü, Y. A.’a karşı koridordan itibaren işkenceye başladığını, o esnada gardiyanlardan birisinin “burada kameralar var burada dövmeyin, odaya götürelim odada döveriz” dediğini; odadan götürülen mahpusun A blokta bulunan tekli hücrelere konulduğunu, hücrede de 3-4 gardiyanın işkenceye devam ettiklerini; A blokta uyuşturucudan hapishanede olan, sağcı faşist mahpusların olduğunu, sağcı faşist mahpusların bu esnada “Şehitler Ölmez Vatan Bölünmez” diye slogan attıklarını, “Kapıları açın biz bunların icabına bakarız”

dediklerini; Ceza evi yönetiminin bu olayın üstünü kapatmak istediklerini, kendilerine bu olayla ilgili hala soruşturma açılmadığını, normal de en küçük bir olayda bile soruşturma açıldığını ancak bu olaydaki hapisane yönetiminin provokatif konumları ve yaptıkları işkencelerden dolayı olayı kapatmak için kendilerine soruşturma açılmadığını; Y. A. 'ın işkenceden dolayı göğsünde, gözünde ve kollarında darp izlerinin olduğunu, gözünün bir haftadır bulanık gördüğünü, ağız içi arama dayatmasından dolayı hastaneye gidip rapor alamadıklarını; Y. A. 'ın aynı gün 15-16 gibi geri getirildiğini; saldırının yapıldığı 4 Mart Pazartesi'den beri ortamın hala gergin olduğunu, gerginliğin devam ettiğini ve can güvenliklerinden endişe ettiklerini; bu işkence ve provokasyonla ilgili 5 Mart ve 6 Mart'ta Adalet Bakanlığına, Meclis İnsan Hakları Komisyonuna ve Samsun Valiliği İnsan Hakları İzleme Komisyonu'na dilekçeler gönderdiklerini, ama dilekçelerin gidip gitmediği hakkında bilgileri olmadığını, dilekçelerin çıkış numaralarını istemelerine rağmen, numaraların kendilerine verilmediğini, İnfaz birimindeki memura dilekçeleri sorduklarında, memurun "dilekçeler hakkında bilgisi olmadığını" söylediğini; açlık grevine girenlere limon, yoğurt, şeker, karbonat, verildiğini, kendi paraları ile almalarına rağmen meyve suyu verilmediğini, günde 3 litre su verildiğini; daha önce ki açlık grevine girenleri ayrı odaya aldıklarını ancak şimdi açlık grevinde olanları ayrı odaya almadıklarını kendi odalarında bıraktıklarını, bazen sıcak su için semaver verdiklerini bazen de semaver vermediklerini, açlık greviden çıkanlara çorba, hoşaf, süt verildiğini, doktorun her gün kilo ve tansiyon kontrolü için açlık grevi yapanların odalarına geldiğini kontrolün bu şekilde yapıldığını; geçen sene depremden sonra hapishaneye sevk edildiklerinde ayakta sayım dayatması yapıldığını, ancak bunu kabul etmeyince haklarında soruşturma açıldığını, etkinliğe katılmama ve haberleşme cezalarının verildiğini, bu cezaların hepsinin infaz hakimliğince bozulduğunu, ancak Hapisane idaresinin ceza vermek için başka gerekçelerle mazeretler üretmeye çalıştığını" aktarmıştır.

S. K. ile 08.03.2023 tarihinde gerçekleştirilen görüşmede; "4 Mart Pazartesi günü 30-40 kişilik gardiyan grubunun bir anda odalara baskın yaparak saldırıya geçtiklerini, ayakta sayım yapacaklarını söylediklerini, kendilerinin kabul etmediğini, bundan dolayı darp edilerek zorla avluya çıkartıldıklarını, avluda yere yatırarak kolları arkadan tersten bükerek, "kırılım mı?" diye zorladıklarını, ikinci müdürün saldırılar gerçekleştirirken koridorda olduğunu ama gizlendiğini; odada ki saldırılardan sonra, kendisinin hücreye götürüldüğünü, hücreye götürülürken kafasının zorla bastırılarak eğildiğini, koridorda götürülürken omuzlarının bilerek oda kapılarına vurulduğunu, saldırı üzerinden 5 gün geçmesine rağmen kollarını hala doğru düzgün kullanamadığını, yerde sürekli tekmelendiğini; sürekli ağır cinsiyetçi küfürlerle ve hakaretlere maruz kaldığını, sürekli olarak tehditler savrulduğunu; rapor için hastaneye gitmek istemelerine rağmen, ağız içi arama dayatmasından dolayı gitmediklerini; hapisane revirinde o gün doktor olmadığı için de rapor alamadıklarını; 2 Mahpus' un 15 er günlük açlık grevlerine girdiğini, kendi paraları ile almalarına rağmen idarece meyve sularının verilmediğini, su, şeker, limon, karbonat ve yoğurt verildiğini, ara sıra semaver verildiğini, her gün doktorların tansiyon ve kilo ölçümü için açlık grevinde ki mahpusların kaldığı odaya gittiğini, açlık grevine

başlayanların odalarından alınarak başka odaya götürüldüğünü ve açlık grevinde olanların aynı odada tutulduklarını; 2 hafta önce Urfa T Tipinden getirilen M. M. ve M. A. İ. adlı mahpusların hapisane girişinde çıplak aramayı kabul etmedikleri için, saldırıya uğradıklarını, bu saldırıyı gerçekleştiren gardiyanlardan birisinin daha sonra odalarına giderek “bu yüzü unutmayın” diye provokatif yaklaşımlar sergilediğini; Türkiye’de ki diğer hapisanelerden çok sayıda Rojavalı mahpusun getirildiğini, bu mahpuslarla aynı koridorda bulunan odalarda kaldıklarını, bu uygulamanın ilk defa yapıldığını, daha önceki uygulamaların ayrı ayrı kısımlarda ve bağlantı olmadan kalındığını” aktarmıştır.

S. Ü. ile 08.03.2023 tarihinde gerçekleştirilen görüşmede; *“İnfaz hakimliklerindeki savunmalarının yarıda kesildiğini, hakim tarafından “fikirlerinizi söylemeyin sadece savunma yapın” diye sürekli uyarıldıklarını; kurumlara verilen dilekçelerin işleme konup konmadığını bilmediklerini, dilekçe numarası istediklerinde, dilekçe numaralarının verilmediğini; gardiyanların ağızlarının aşırı bozuk olduğunu, kendi araları dışında mahpuslara karşıda aşırı cinsiyetçi küfürler ettiklerini, bu durumun kendisini çok rahatsız ettiğini, bundan dolayı gardiyanlarla aralarında sürekli olarak bir gerilim olduğunu, bu gerilimin tehlikeli sonuçlar doğurabileceğini; 4 Marttaki saldırıda hücreden çıkartıldıktan sonra, “hastaneye gitmek istemiyorum” diye zorla dilekçe imzalatılmak istendiğini, bunu kabul etmediğini, ağız içi aramadan dolayı hastaneye rapor için gitmediğini, gardiyanların “ağız içi aramadan jandarmanın sorumlu olduğunu” dile getirdiğini, “kendilerini ilgilendiren bir konunun olmadığını” söylediklerini ilettiler. 4 Mart günü revirde doktor olmadığı için revirden de rapor alamadıklarını; başka hapisanede bulunan ve adli suçtan hapisanede olan bir mahpusa yazdığı mektupta, “dem dema azadiye” yazdığı için mektubun kendisine iade edildiğini, iade gerekçesi olarak da örgüt propagandası yaptığını söyledikleri için mektubun çıkışına izin vermediklerini” aktarmıştır.*

D. A. ile 08.03.2023 tarihinde gerçekleştirilen görüşmede; *“20 Şubat’ta Diyarbakır’dan sürgün edildiğini, sürgün aracında yer olsa da eşyalarının tamamını getiremediğini, bütün eşyalarını getirmesine izin verilmediğini, eşyalarından kendisi ile götüremediği 50 kiloluk eşyaları için 500 TL kargo ücreti aldıklarını; Rojavalı M. A. İ. ile M. M.’ in Urfa T Tipi Kapalı Hapishanesinden 23 Şubat’ta sürgün edildiğini; hapisaneye girişte çıplak arama dayatmasını kabul etmemelerine rağmen, üstlerinin zorla çıkartıldığını bu uygulamayı kamerasız odalarda yapıldığını; 4 Mart Pazartesi günü 2 müdür yardımcısının öncülüğünde 30-40 kadar gardiyan grubunun odalara hiçbir sebep yokken baskın yapılır gibi girildiğini, “sayım yapılacağını, mahpusların sayım için ayağa kalkacağını” söylediklerini, kendilerinin bunu kabul etmediğini, kendilerinin zorla havalandırmaya çıkartıldığını; normal koşullarda slogan atıldığında, kapılar yumruklandığında kendilerine soruşturma açıldığını ancak son işkence ve provokasyonlardan sonra kendilerine soruşturma açılmadığını, hapisane yönetiminin konuyu kapatmaya çalıştığını, hakaret, küfür ve işkencelerini örtmeye çalıştıklarını, kendileri suçlu oldukları için olayı büyümeden kapatmaya çalıştıklarını, kendilerine bundan dolayı soruşturma açılmadığını ancak bu hiç açılmayacağı anlamına gelmediğini, başka mazeretler uydurarak da soruşturma açılabileceğini; hapisaneye yeni sürgün edilmiş olmalarına ve eşyaları gelmemiş*

olmasına rağmen, 10 gün içinde 4 kere arama gerçekleştirildiğini; istedikleri gazeteyi alamadıklarını, hapisanenin 50 kişilik kota koyduğunu, en az 50 mahpus' un aynı gazeteyi talep etmemesi durumunda gazetenin alınmadığını, bundan dolayı hiç gazete alamadıklarını, bu durumu hapisanenin anons ile mahpuslara duyurulduğunu; 3 aydır kitapları verilmeyen mahpuslar olduğunu, kitapların çok geç teslim edildiğini” aktarmıştır.

Not: Avukat müvekkil görüş odası, koridorda bulunan, 360 derece dönüş yapabilen net görüntü alabilen, tutulan notları net bir şekilde izleyene gösterebilen kameralar tarafından takip edilmektedir.

H. M. ile 08.03.2023 tarihinde gerçekleştirilen görüşmede; “23/02/2024 tarihinde Denizli T Tipi Hapishanesinden mahpuslardan N. B., R. İ. ve S. D. ile birlikte sürgün getirildiklerini, 4'ünün Kavak S tipi Hapishanesine getirildiklerinde ayakta girişte bekletildiğini, 30 dakika boyunca ayakta bekletildiklerini; mahpuslardan Nuri Bağış'ın bel ağrısı olduğu ve ayakta duramadığını, bu nedenle yerde oturmasını gardiyanlardan istediğini, gardiyanların bunu reddettiğini, gardiyanların kendilerine “eliniz bağlı niye duruyorsunuz?” diye bağırdığını kendilerinin bir gerginlik olduğunu hissettiklerini; 23/02/2024 Cuma, saat 20:00 da hapisanenin bekleme odasına getirildiklerini, oradan arama kabineye geldiklerini ve mahpusları 2 şer 2 şer çağırdıklarını, N. B. ve S. D.'in geçtiklerini, kendisi ve R. İ.'nin sonra çağrıldığını 2 gardiyanın “üstünü çıkar” dediğini, ayakta dururken 2 gardiyanın aynı anda kendisine tokat attığını, bu tokatların kulaklarına denk geldiğini ve aynı anda dengesini kaybederek yere düştüğünü, “insanlık onuru işkenceyi yenecek” diye bağırdığını, yüzünü eliyle kapattığını, gardiyanların ellerini kaldırıp yüzünü ve gözlerini yumrukladıklarını, cenin pozisyonundayken gardiyanın “ben senin nefesini nasıl keseceğimi bilirim” dediğini ve sağ kaburgasına ve aşağısını sürekli tekme attıklarını, 2 gardiyanın kendisini 20 dakika boyunca dövdüğünü ve tekme attığını, gardiyanların hem kendisini dövdüklerini hem de elbiselerini çıkardıklarını kendisini çırılçıplak olacak şekilde zorla soyduklarını, iç çamaşırını dahi soyduklarını giysilerini X-Ray cihazına götürüp cihazdan geçirdikten sonra geri getirdiklerini (Görüşme sırasında sol gözünün üstünde ve yüzünün sol tarafında açık renkli morarma olduğu görülmüştür. Hareketlerinin kısıtlandığını otururken ve ayağa kalkarken acı çektiğini işitme güçlüğü çektiği tespit edilmiştir.); işkencelerden sonra 2 gardiyan dışında başka bir memurun işlem aldığı ve kayıt esnasında işkence yapan bir gardiyanın kendisine “erkeğim ne oldu?” diyerek tahrik ettiğini, sonrasında R. İ. ile birlikte hastaneye götürüldüklerini, hapishaneden çıkarılmadan önce Jandarmanın ağız içi dayatması yaptığını, kendisinin ve R. İ.'nin ağzını açmadığını hastaneye gitmek istemediğini sonrasında jandarmaların ayakkabılarını çıkartıp duvara vurmalarını ve çoraplarını çıkartmasını istediğini ve bunu dayatarak kendilerini zorladığını ancak kendilerinin bunu kabul etmediğini; bilinç kaybı yaşamayı nedeniyle idarenin bir süre bekledikten kendilerini hastaneye götürdüğünü; yolda jandarmanın kendilerine laf attığını ve sürekli hakaret ettiğini; genç bir doktorun kendisini gördüğünü, doktora her yerini gösterdiğini ve “görme kaybı yaşadığını, kulaklarının duymadığını, işitme kaybı yaşadığını, kaburgalarının vücuduna battığını ve çok acı çektiğini, söylediğini, kelepçeli muayene olmayacağını” söylediğini; doktorunda

“kelepçeyi aç” dediğini ancak gardiyanın “açmam” diyerek kelepçeyi açmadığını; darp raporu aldığını ancak raporda sadece “sol göz lateralinde hafif kızarıklık var” yazıldığını, raporda başkaca bir tespit yapılmadığını, “gözde biraz morluklar var” şeklinde rapor oluşturulduğunu bunun da yetersiz bir rapor olduğunu; hastaneden çıkarken jandarmanın “H. bak bir şeyin yok” dediğini; 23/02/2024 gece 23:59 gibi hapis haneye getirildiklerini, hafta sonu nedeniyle hiçbir işlem yapılmadığını, 26/02/2024 te revire gittiğini revirde bir kadın bir erkek doktorun olduğunu, kendisinin “kaburgalarım da korkunç ağrılar var nefes alamıyorum, kulaklarım duymuyor” dediğini, erkek doktorun hiç bakmadığını, kadın doktorun ise “gözde darp izi var” dediğini; sağ ve orta kaburgalarının sürekli ağrıdığını, günde 2 kas gevşetici aldığını ancak ilaçlardan sonra uyuyabildiğini ve oturup kalkmakta çok zorluk çektiğini, lavaboda hareket edemediğini, kaburgaların ağrıdığını, kendisine işkence gördükten sonra soruşturma açıldığını, soruşturma sonunda bir ay aile görüşünden yoksun kalma cezası verildiğini, çıplak arama dayatmasına karşı çıktığı için bu cezayı aldığını ve infaz hakimliğine itiraz ettiğini; kendisine çıplak arama dayatması ve sonrasında işkence edildiğini, bu yaşanan olaylarının çok büyük kısmının kamera karşısında olduğunu, buna rağmen Kavak S tipi Kapalı Hapishanesi Müdürlüğü’nün 06/02/2024 Tarih ve 2024/190 Karar no ile kendisine ceza verdiğini, ancak kendi suç duyurularının hapis haneden dışarı çıkarılmadığını; hapis hanede 3 kişilik odalarda tutulmalarına rağmen ayakta sayım dayatması yapıldığını; 4 Mart’ta sabah sayımında saat 08:00 da 20-25 kadar gardiyanın ve 2 baş gardiyan, müdür ve kıdemli memurların tutuldukları odaya girdiğini “bundan sonra dışarıda havalandırmada ayakta sayım vereceksiniz” diyerek bağırdığını, mahpuslardan R. İ. ve S. D. ile aynı odada tutulduklarını, bu görevlilerin hep birlikte odaya girdikleri sırada R. İ. ve S. D.’in sandalyede oturduğunu mahpusların gardiyanlar tarafından zorla sandalyeden kaldırılarak ayakta sayıma zorlandığını, ayakta sayıma direnince de baş gardiyanın “bu genel aramadır” diyerek mahpuslara “duvara yüzlerini dönmelerinin” söylendiğini, sonra bütün odanın darmadağın edildiğini, siyasi mahpusların bulunduğu bütün odalarda bunun yapıldığını; bu olaya ilişkin olarak ve kendisine yapılan çıplak arama dayatması ve işkenceye ilişkin olarak Adalet Bakanlığına, Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusuna bulunduğunu ancak dilekçelerinin verilmemesini, herhangi bir başvurusunun akıbetini sormadığını; Kavak S Tipi hapisanesinde çok fazla insan hakkı ihlali ve şiddetle karşı karşıya kaldıklarını, bu nedenlerle sürekli olarak bütün mahkumların kurumlara başvurular, savcılığı suç duyuruları ve idareye dilekçeler yazdıklarını ancak idareye verdikleri dilekçelerde işlem numarası verilmemesini; iadeli taahhütlü mektuplarda da iade koçanlarının kendilerine verilmemesini, bu nedenle yazılan mektup ve dilekçelerin akıbetinin bilinmemesini, pullu mektupların kaybolduğunu; bazı memurların özel olarak mahkumlara yaklaşımları olduğunu, sürekli hakaret ettiklerini, mahkumları tahrik etmeye çalıştıklarını, infazlarını yakmakla tehdit ettiklerini; 4 gündür odaya gelen gardiyanların sabah sayımlarında havalandırmada ayakta sayım dayattıklarını, ancak bunu mahpusların kabul etmediklerini, bu nedenle sürekli olarak saat başı kendilerini taciz ettiklerini, akşam sayımlarında havalandırma kapalı olduğu içinde ayakta sayım için kendilerinin sürekli tehdit edildiklerini; tutuldukları S tiplerinin tecrit alanları olduğunu, sadece bahçe

kapısının açık olduğunu, bunun dışında tecrit uygulamalarının devam ettiğini; 2 haftada 1 defa, 1 saat, 8 mahpus ile birlikte spora çıkarıldıklarını, bunun dışında herhangi bir etkinlik yapılmadığını; Denizli T Tipi hapishanesinde 10 kişi tutulduklarını, koşulların kolay olmadığını ancak S tipi hapishanesinde çok yalnız hissettiğini, S Tipi Hapishanesinde ortak alan bulunmadığını, S tipinde de bütün faaliyetlerin ve ortak alanları haftalık programa geçirilmesini, bunun için insan hakları derneğinin başvurular yapması ve kamuoyu oluşturmasını istediğini” aktarmıştır.

V. H. ile 08.03.2023 tarihinde gerçekleştirilen görüşmede; “Kavak S Tipinde B blokta adli FETÖ, IŞID’li mahpuslarla beraber tutulduklarını, bunun tehlikeli olabileceğini ancak idare tarafından Kenan Evren'in devreye koyduğu "Karııştır barıştır" uygulamasının Kavak S tipi Hapishanesi'nde tekrar hortlatıldığını, PKK, sol örgütler ile DAİŞ ve cemaatten tutuklu olanların aynı koridorlara alındığını, birçok gerginliği beraberinde getirdiğini, Kavak Hapishanesinde siyasi mahpuslar olarak Y. S., V. H., Y. A., O. E., H. A., B. T., M. T., F. Ç. (Hasta Mahpus), A. K., R. A., S. K., N. B., M. C., D. A., M. İ., R. B., S. K., Y. A., R. D., O. K., S. Ü., V. Y., N. B., M. K., N. A., C. (Soyadı bilinmiyor), M. (Soyadı bilinmiyor), C. D., N. B., E. A., Ö. B., R. T., D. B., A. B., L. Ç., A. S., N. K. (Yozgat 2 Nolu T tipinden sevk edilmiş), Ö. Ö., Ö. M., M. M. E., N. T., A. V. (Akhisar’dan sevk), Ş. (Akhisar’dan sevk), N. B., S. D., H. M. (02/03/2024 te 2 mahpus sürgün getirilmiş bu 2 mahpusa da çıplak arama dayatması yapılmış), M. A., B. B. olduğunu; depremden sonra Samsun/Kavak S Tipi Hapishanesine getirildiklerini; mahpuslardan T. Ç.’in Elazığ’a; ağırlaştırılmış müebbet hükümlüsü R. Ş.’in da Türkoğlu hapishanesine geri gönderildiğini; hastaneye sevklerde ağız içi arama dayatması yapıldığını, ağır hasta mahpusların bu nedenle hastaneye gidemediğini ve tedavilerinin yapılamadığını, ağız içi arama dayatmasını kabul etmeyen mahpuslara soruşturma açıldığını, ifadeleri alındıktan sonra mahpuslara hücre cezası verildiğini, bu nedenle mahpusların hastaneye sevk talep etmediklerini revire gitmeyi dahi istemediğini; 01/03/2024 tarihinde kendisinin de bulunduğu B-17 odasına gardiyanların geldiğini, 10 gardiyan ile baş memur olduğunu bildikleri (.....)adında gardiyanın odaya küfür ederek girdiğini, odada idare tarafından konulan çamaşırların asılması için duvardan duvara asılan ipe çamaşırlar seriliyken vurarak çamaşırları düşürdüğünü, “bunlar iyi günleriniz size daha neler yapacağım” dediğini, kendilerinin de bu tavra karşı çıktıklarını, kendileriyle küfürlü konuşamayacağını söylediklerini, (.....)’ın da “siz kimsiniz, bunların alın tekli odaya götürün” dediğini, sonrasında sakinleştiğini ve kendilerini odadan çıkartmadıklarını, araya hafta sonu girdiğini; 04/03/2024 tarihinde 50-60 gardiyanın koridora geldiğini, odalara hep birlikte girdiklerini, en başta kendi odaları olduğunu, bütün gardiyanların odaya girdiğini ve kendilerinin sakin bir şekilde ses çıkarmadan beklediklerini, sandalyeleri havalandırmaya attıklarını ve sayımın havalandırmada ayakta yapılmasını istediklerini, kendilerinin de bunu kabul etmediklerini, bütün odalarda sandalyelerin havalandırmaya atıldığını ve ayakta sayım dayatması yapıldığını, gardiyanların arama var diyerek bağırdıklarını ve sayım almaya çalışıldığını, odadaki her şeyi yer fırlattıklarını, odayı darmadağın hale getirdiklerini; sonrasında gardiyan sayısının arttığını ve B-12 ve B-27 numaralı odalara

bu kalabalık gardiyan grubunun girerek mahpusları odadan dışarı attığını, bu odadaki mahpusları dövmeye başladıklarını, bu sırada diğer mahpusların bunu anladığını ve slogan atmaya başladıklarını, gardiyanlar ve baş memurun “kim bağıryor” diye bağırdığını ve diğer odalara girerek mahpusları işkence ile odadan çıkarttıklarını; mahpuslardan Y. A., C. D., A. K., R. B., S. K., Y. A., S. Ü., V. Y., M. K., N. B., Ö. B. ’i işkence döverek ve zorla sürükleyerek hücreye götürdüklerini, koridorlarda ve odaların önünde bu 11 mahpusa işkence yapıldığını; sabah sayımında saat 08:00 da bu işkencenin yapıldığını bu mahpusların tekli hücreye atıldığını; saat 15-16 gibi geri odalarına getirdiklerini, bu 11 mahpusa yemek dahi verilmediğini, mahpusların göz altının morardığını, kaşlarının patladığını ve kaburgalarında şişlik olduğunu; baş memur olarak bildikleri (.....) adında gardiyanın ve (... ..)adlı gardiyanın provokasyonları yaptığını ve işkencenin sorumlusu olduğunu, bu 2 gardiyanın hedef gözeterek bilinçli bir şekilde 11 mahpusa işkence ettiğini; 01/03/2024 tarihinde yaşanan olayın kendi odalarında olduğunu ve yaşananlarla ilgili 04/03/2024 tarihinde Adalet Bakanlığına, Cumhuriyet Başsavcılığına, Valiliğe ve diğer kurumlara başvuru yaptıklarını ancak bu dilekçelerinin çıkarılmadığını, bu hapisanedeki başvurularına ilişkin olarak herhangi bir evrak kayıt numarası veya çıkış işlem numarası verilmediğini, infaz birimine evrak kayıt numarası sorduklarını infaz memurluğunun da “biz bu tür işlemlerle ilgilenmiyoruz, bizim dilekçelerden haberimiz yok” dediğini; 01/03/2024 tarihli olaya ilişkin olarak bütün dilekçeler, suç duyuruları ve başvurularının idare tarafından imha edildiğini; 05/03/2024 tarihinde 04/03/2024 tarihli olaylara ilişkin olarak başvurular yaptıklarını ancak bu başvurularında akıbetini bilemediklerini, 2 defa çıkış işlem numarası istediklerini, 1 defada yazılı olarak istediklerini, ancak evrak kayıt numaralarına ilişkin cevap dahi verilmediğini; özellikle 04/03/2024 tarihinde olayla ilgili olarak bütün mahpusların Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusunda bulunduğunu ve başvuru yaptığını ancak herhangi bir cevap verilmediğini suç duyuruları ve başvuruların idare tarafından gönderilip gönderilmediğinin bilinmediğini; havalandırmada 360 derece dönebilen 3 adet kameranın bulunduğunu ayrıca odaların içini görebilmek için 3 katlı hapishanenin çatısının üzerine 1,5 metre yükseklikte bir demir konularak bu demirin üzerine kameralar konulduğunu, bu çatı üzerindeki 1,5 metre yükseklikteki kameraların banyo ve tuvaletin olduğu yeri gördüğünü bu nedenle tuvaletin penceresini şeffaf poşetle kapattıklarını ancak idarenin her sayımda gelerek şeffaf poşeti çıkardığını; hapishaneye sürekli çok güvenli dendiğini ancak bilinçli olarak ses yalıtımının yapılmadığını, yan odada konuşulanların bile kendi odalarında duyulduğunu; koridorlarda gardiyanların ayak seslerinin dahi duyulduğunu, gardiyanların koridorlarda sürekli yüksek sesle küfürlü konuştuklarını, sürekli sohbet ettiklerini ve hiç susmadıklarını, özellikle koridorların başında bulunan odalardaki mahpusların bu sohbetler ve yüksek sesli konuşmalardan dolayı uyuyamadıklarını, kendi odalarının koridorun orta kısmında olduğunu ve seslerin kendi odalarında dahi net bir şekilde duyulduğunu, bazen gardiyanların içeri gireceklerinden korktuğu için ve sohbetlerden dolayı uykusunun bölündüğünü; sadece kantinde satılan iç çamaşırlarının alınabileceğini, ailelerinin kendilerine gönderdiği iç çamaşırlarının kabul edilmediğini, ancak kantinde satılan iç çamaşırların kalitesiz, sağlıksız ve naylon olduğunu hem de kendisine uygun beden iç çamaşırı bulunmadığını,

aldığı en büyük beden iç çamaşırlarının kendisine dar olduğunu; hapishaneye ilk geldiğinde çorap ve atletinin olmadığını ancak ailenin gönderdiğinin de alınmadığından haberdar olmadığını ve bu nedenle 5 ay atlet ve çorapsız kaldığını; hapishanenin fiziki koşullarının da yardımlaşmaya engel olduğunu, bu nedenle sadece hapishane fiziki koşulları nedeniyle de mağdur olduklarını; İdare gözlem kurulu kararları ile mahpusların infazlarının keyfi olarak uzatılmaya devam edildiğini; mahpuslardan Abdülkerim Varışlı'nın Akhisar hapishanesindeyken idare gözlem kurulu kararıyla infazının uzatıldığını, Kavak S Tipi Hapishanesine sürgün edildiğini, Kavak S tipinde 1 ay tutulduğu sırada 1 aylık süreçte İdare Gözlem Kurulu'nun infazını uzattığını, Kavak S Tipi Hapishanesinde İnfazının tamamlanmasına 1 yıl süre kalan mahpusların tamamına idare ve gözlem kurullarının "pişmanlık" dayatmasında bulunduğunu; Kavak S Tipi Hapishanesinde sürgün gelen mahpusların tamamına çıplak arama dayatması bahane edilerek işkence yapıldığını, 12-16 şubat tarihleri arasında Urfa 2 nolu T Tipi Hapishanesinden 2 mahpusun Kavak S tipine sevk edildiğini ve bu mahpuslara çıplak arama dayatması dışında keyfi olarak saldırıldığını; yine 23/02/2024 tarihinde Denizli'den sürgün getirilen 2 mahpusa çıplak arama dayatması bahanesiyle saldırıldığını; açlık grevine 10 günde bir 2 şer mahpusun devam ettiğini, açlık grevinde olan mahpusların dilekçe ile başvuru yaptığını idarenin açlık grevindeki mahpusları B-4 odasına götürdüklerini günlük tartı ve ölçümlerin yapıldığını, açlık grevine giren mahpuslara soruşturma açıldığını, ilk soruşturmada 1 ay spor ve diğer etkinliklerden 1 ay yoksun kalma cezası verildiğini, mahpusların dönüşümlü olarak açlık grevine girmesi nedeniyle 2'inci defa 10 ar gün açlık grevine başlamasında da tekrar soruşturma açıldığını sonrasında da 3 ay spor ve diğer etkinliklerden alıkoyma cezası verildiğini" aktarmıştır.

H. A. ile 08.03.2023 tarihinde gerçekleştirilen görüşmede; "Bu hafta açlık grevinde olduğunu, 10'ar gün aralıklarla 2 mahpusun açlık grevine girdiğini, açlık grevine başlayan mahpuslara refakatçi verilmediğini, açlık grevine başlayan 2 mahpusun arkadaşlarından ayrı başka bir koğuşa götürüldüğünü, 1 kaşık tuz, şeker, karbonat, 2 adet limon, 1 küçük yoğurt ve B-12 Complex vitamin verildiğini, süreli-dönüşümlü açlık grevinde olduklarını, 2. kez açlık grevine devam edildiği dönemde iyaşenin çok azaldığını, en başından beridir bitki çayı ve meyve suyunu kendi paralarıyla aldıklarını, açlık grevine başlarken idareye dilekçe verdiklerini, açlık grevine başlayan mahpuslara soruşturma açıldığını sonrasında 1 ay etkinlik ve faaliyetten yoksun kalma cezası verildiğini, ancak bu konuda idarenin de tam bir kararı olmadığını ikinci defa açlık grevine giren mahpuslara 3 ay etkinlik ve faaliyetlerden yoksun kalma cezası verildiğini, 3 ay etkinlik ve faaliyetlerden yoksun kalma cezası alanların infaz hakimliğine itiraz ettiğini ve itirazlarının kabul edildiğini idarenin bundan sonra greve başlayanlara 1 ay etkinlik ve faaliyetlerden yoksun kalma cezası verdiğini; 06 Şubat 2023 tarihinde Pazarcık (Kahramanmaraş) dolayında 04.17'de gerçekleşen yıkıcı depremde Türkoğlu 2 Nolu L Tipi Kapalı Hapishanesinden buraya sürgün getirildiklerini, geldikleri ilk günden beridir ayakta sayım dayatması ile karşılaştıklarını ve sabah ayakta sayımı havalandırmada dışarıda vermeye zorlandıklarını, bu konuda kendisine ve arkadaşlarına 20 den fazla soruşturma açıldığını ve bu

soruşturmalar sonucunda infaz hakimliğine itiraz ettiklerini ve infaz hakimliğinin kendilerini haklı bulduğunu, infaz hakimliğinin kararına rağmen 1 aya yakın süredir dışarıda ayakta sayıma zorlandıklarını, dahası yağmurda yağsa, yağmur altında dışarıda ayakta sayım vermeye zorlandıklarını, ancak bu usulü kabul etmediklerini, bu nedenle 01/03/2024 tarihinde baş gardiyan ve 2 memurun provokasyon yaptığını sonrasında yapılan bu saldırıya karşı kendilerinin suç duyurusunda bulunmak üzereyken 04/03/2024 tarihinde B-4 odasında açlık grevindeyken odaya önce 10 gardiyanın sert ve kapıya vurarak girdiğini, daha sonra 50-60 gardiyanın B-8 odası odasına girdiğini, mahpusların slogan attığını ve 11 mahpusa işkence edildiğini, 11 mahpusa yaklaşık 8 saat boyunca yemek ve su verilmeden tekli hücreye atılarak işkence yapıldığını; konu hakkında başvurular ve suç duyuruları yapıldığını ancak idarenin bu resmi başvuruları dahi suç işleme pahasına imha ettiğini; idarenin mahpuslara her gün kimlik kartı getirdiğini, mahpusların bu kimlik kartını kabul etmediğini, sonrasında kendilerine bu konuda soruşturma açıldığını, 1 ve 3 ay şeklinde değişen miktarlarda etkinlik ve kültürel faaliyetlerden yoksun kalma cezası verildiğini, zaten böyle bir etkinlik veya faaliyette olmadığını; Kürt ve Kürdistan tarihi ve Kürtçe kitapların mahpuslara verilmediğini, içinde “Öcalan” kelimesi geçen ve Kürt tarihi ile ilgili kitaplarda yasak kararı olmamasına rağmen “yasak” denilerek mahpuslara verilmediğini; mahpusların 2 ayda bir 3 kitap isteyebildiğini, 2’sinin verildiğini 1’inin de şifahi olarak verilmeyeceğinin söylendiğini, bu 1 kitabın da şifahi olarak verilmemesi nedeniyle de herhangi bir başvuru ve itiraz yapılamadığını, idarenin bu yöntemle fiili bir yasak getirdiğini” aktarmıştır.

D. K. ile 08.03.2023 tarihinde gerçekleştirilen görüşmede; “06 Şubat 2023 tarihinde Hatay T Tipi Hapishanesinde gece büyük bir deprem olduğunu, odada 23 mahpusun olduğunu sonrasında hem adlilerin hem de jandarmanın 1 gün boyunca kendilerine işkence yaptığını, bu işkence ile ilgili olayları 24.02.2023 tarihinde avukata anlattığını; bu hapishanede 3 er kişinin aynı odada kaldığını, kendisine müebbet aldığı kesinleşen dosyasındaki olaylardaki aynı sebepler ve iddialarla yeni bir dosya açıldığını, bugün ailesinin kendisine bir avukat gönderdiğini, bu olay nedeniyle sadece dosyasını düşündüğünü, hiç kimse ile iletişiminin olmadığını ve hiçbir şey düşünmediğini, sadece dosyasını düşündüğünü, odasındaki 2 kişiyle dahi hiçbir şey konuşmadığını, beraber geldikleri 23 mahpustan bazı mahpusların geri gittiğini ve Maraş’a sevk edildiklerini, idarenin “gitmek isteyen var mı?1 diye sorduğunu, kendisinin de başvuru yaptığını ancak Hatay hapishanesinin yapılmaması nedeniyle gidemediğini; kitap okumak istediğini ancak Türkçe kitaplar getirildiğini, Türkçe kitapları okuyamadığını, Arapça harflerle yazılan kitapları da idarenin getirmediğini; yemeklerin porsiyonlarının çok küçük olduğunu, 1 kişinin dahi doyamayacağı yemeğin 3 kişiye verildiğini, bu nedenle 3 kişinin de aç kaldığını; yemeklerin tuzunun yağının her şeyinin çok az olduğunu, biraz daha iyi olmasını istediklerini ancak idarenin aynı yemekleri getirdiğini “bize de bu geliyor” dediğini; kendisinin 4 yıldan fazla süredir hapishanede olduğunu, şimdiye kadar ailesiyle hiçbir şekilde görüşmediğini, ailesinin Türkiye’de yaşamadığı ve Afrin’de kalması nedeniyle herhangi bir GSM operatörü telefon numarasının olmamasından dolayı telefon görüşü de

yapamadığını ancak depremden sonra Kavak S tipi Hapishanesine getirildiğinde elinde bir telefon numarası varsa ailesiyle görüşebileceğinin söylendiğini, telefon numarasını ezbere bildiğinden dolayı çevirdiğini ve ailesinin telefonu açtığını bu sayede 5 dakika görüştüğünü, deprem döneminde dahi diğer mahpusların aileleriyle telefonda 10 dakika görüştüğünü ancak kendisinin böyle bir hakkı olmadığı için sadece 5 dakika görüştürüldüğünü, bunu sadece 1 kere yaptığını sonrasında ailesini arayamadığını; İstanbul ilinde halasının kızının yaşadığını, telefon görüşü için idarenin istediği bütün evrakları hapishaneye gönderdiğini, idarenin de “D. evraklar doğru hiçbir sorun yok ama savcı izni lazım” dediğini, ancak kendisinin savcıdan nasıl izin alacağını bilmediğini, kuzeninin İstanbul’da savcıya gittiğini, ancak savcının da Kavak’a gitmesi gerektiğini söylediğini, halasının kızının telefon görüşü için Kavak’a geleceğini söylediğini ama gelemediğini; İHD aracılığıyla savcıdan izin alınmasını dilediğini, 5 yıla yakın süredir ailesinden kimsenin sesini duyamadığını, gardiyanların kendisine “Halanın kızı ile senin soyadının aynı olması lazım savcı ancak böyle izin verir” dediğini ancak Suriye’de böyle bir şey olmadığını, baba isminin soyadı olarak kullanıldığını, ancak kendisinin ve hala kızının babasının isimlerinin aynı olduğunu, soyadlarının da aynı olduğunu düşündüğünü buna rağmen telefon görüşüne izin verilmediğini, İHD’nin telefon görüşü sağlanması adına kendisine yardım etmesini istediğini” aktarmıştır.

F. D. ile 08.03.2023 tarihinde gerçekleştirilen görüşmede; “Ağırlaştırılmış müebbet hükümlüsü olduğunu, 2 yıl boyunca Tokat T Tipi Kapalı Hapishanesinde tek başına tutulduğunu, Tokat’tan Kavak S Tipine sürgün geldiğini, hapishaneye girer girmez kendisine bir yönetmelik getirildiğini ve uzun bir ameliyat elbisesi getirilerek giymesinin istendiğini, ameliyat kıyafetini giydikten sonra gardiyanın elbiselerini toplayarak X-RAY cihazından geçirip geri getirdiklerini, yanında getirdiği ve üzerindeki kıyafetlerin tamamının şapkalı olduğunu bu nedenle üst kıyafetlerinin tamamına el konulduğunu, bu nedenle çıplak kaldığını, şapkanın koparılarak kıyafetlerin kendisine verilmesini istediğini ancak idare tarafından “terzi yok” denilerek reddedildiğini, üst elbisesi olmadan kalorifersiz odaya atıldığını, uzun süre bu kalorifersiz odada kaldığını, yüzlerce başvuru yaptıktan sonra 9 ağırlaştırılmış müebbet hükümlüsünün olduğu bloğa getirildiğini; hapishaneye girdiğinden beridir hem Tokat’ta hem de Kavak S Tipi Kapalı Hapishanesinde 23 saat içerideki hücrede kapalı kaldığını, 1 saat havalandırmaya çıkarıldığını, odasında 4 kitap bulundurma hakkı olduğunu, spor-sohbet vb. kültürel etkinlik ve faaliyetlerden hiçbir şekilde faydalandırılmadığını; odada kamera bulunduğunu, her saat başı idare tarafından kontrol edildiğini, uykuya daldığında her saat başında 5 er dakika mazgalı açıp kendisini kontrol ettiklerini, her saat başı hücrenin ışığının açıldığını ve uykusunun bölündüğünü, bu durumu psikoloğa da anlattığını, “bir insanın yatak odasında izlenemeyeceğini, bunun özel yaşama saygı hakkı ihlali olduğunu” dile getirdiğini, psikoloğunda bunu kabul ettiğini ancak bu uygulamanın devam ettirildiğini; Tokat T Tipi Hapishanesinden yanında getirdiği kitapların ve babasının kendisine gönderdiği 4 kitabın hala bekletildiğini ve kendisine verilmediğini, mektuplarına el konulduğunu; Bakırköy Kadın Kapalı Hapishanesinde bir arkadaşına mektup gönderdiğini, mektubun 16 sayfa

olduğunu mektubun, bir yerinde TOKİ geçtiğini, mektubun sonunda açlık grevinde başarılar dilediği bahanesiyle mektubuna el konulduğunu ve mektubun gönderilmediğini; yemeklerin hem porsiyonunun az olduğunu hem de yenemeyecek kadar berbat tadı olduğunu, hijyenik olmadığını ve yağ içinde yüzdüğünü, yemek saatlerinin belli olmadığını ve sürekli düzensiz olarak dağıtıldığını, saat 11-11:30 da gelmesi gereken yemeğin 14:00 da geldiğini, akşam yemeğinin 20:00 dan sonra dağıtıldığını” aktarmıştır.

M. K. ile 08.03.2023 tarihinde gerçekleştirilen görüşmede; “Ağırlaştırılmış müebbet hükümlüsü olduğunu 9 ağırlaştırılmış müebbet hükümlüsü ile aynı koridorda tutulduğunu bu koridorda; F. D., M. K., V. S., B. B., E. A., M. V., C. A., O. Ş., S. (Soyadı Ö. olabilir); V. S. ile beraber günde sadece 1 saat havalandırmaya çıkarıldıklarını, spor sosyal ve kültürel etkinliklerin hiçbirine çıkarılmadıklarını, spor için talepleri olup olmadıklarının sorulduğunu, o tarihlerde 6 ağırlaştırılmış müebbet hükümlüsünün olduğunu ve 6 mahpusunda spor talep ederek dilekçe yazdığını, 2 ay sonra spor taleplerinin reddine karar verildiğini, daha sonra bütün mahpusların infaz hakimliğine itiraz ettiğini infaz hakimliğinin itirazları kabul ettiğini, Savcının Ağır Ceza Mahkemesine itiraz ettiğini ve Ağır Ceza Mahkemesinin bu kararı kaldırdığını; 04/03/2024 tarihinde 11 mahpusun buldukları koridorun alt katına getirildiğini ve bu duruma tepki gösterdiklerini ve slogan attıklarını bu nedenle ağırlaştırılmış müebbet hükümlüsü 9 mahpusa soruşturma açıldığını; Kavak S tipi kapalı Hapishanesinin depremden sonra açıldığını ve ilk açıldığını kendisinin de Karabük T Tipi Kapalı Hapishanesinden sürgün getirildiğini, ilk geldiği günlerde ayakta sayım dayatması yapıldığını, idarenin sürekli olarak oturarak sayımı kabul etmeyeceğini şifahen bildirdiğini, 2 ay boyunca ayakta sayım dayatmasının devam ettiğini, 2 ayın sonunda sayımı gelinen her gün odanın arama bahanesiyle dağıtıldığını, sonrasında ayakta sayım dayatmasının tekrar başladığını kendisinin infaz hakimliğine başvurduğunu, infaz hakimliği kararından sonra ayakta sayım dayatmasının sonlandığını ancak Mart ayı başında tekrardan bu ayakta sayım dayatmasının başladığını; mahpusların hastaneye sevkleri sırasında ağız içi arama dayatması yapıldığını, 23/01/2024 te hastaneye sevk edildiğini ve X-Ray cihazından geçtikten sonra jandarmanın ağız içi aramaya zorladığını, kendisinin de “iç beden muayenesi yapılamayacağını, bunun suç olduğunu, akıcı konuştuğunu, ağzında bir şey olması halinde konuşamayacağını” söylediğini, bu nedenle kendisini hastaneye götürmediklerini, sonrasında idari aramaya karşı çıktığı ve aramada zorluk çıkma bahanesiyle kendisine soruşturma açıldığını, 1 ay aile görüşünden yoksun kalma cezası verildiğini; Jandarmanın hastane sevklerinde önce ağız içi dayatması yaptığını sonrasında ayakkabıyı çıkararak mahpusun aramasını istediğini, sonrasında bağcıklarını çıkarmaya zorladığını, bu aramanın sadece ağız içi aramayla sınırlı kalmadığını; son haftalarda bütün mahpusların mektuplarının sakıncalı bulunarak el konulduğunu, mahpuslardan V. S.’nin mektubunun sakıncalı bulunduğu için “Uygun değildir” denilerek gönderilmediğini ancak gardiyanların gelerek şifahi olarak bunu aktardığını, Vedat Sarı’nın da yazılı olarak gerekçe sunulması için başvuru yaptığını ancak bu başvuruya henüz cevap verilmediğini; 15 kitap hakkı olduğunu, Karabük’ten yanında getirdiği 100 kitabı olduğunu, bu kitapların listesini talep ettiğini idarenin bu 100 kitabın

listesini vermediğini, dergilerine el konulduğunu ve dergilerinin kendisine verilmediğini” aktarmıştır.

TESPİT VE GÖZLEMLERİMİZ

- *Mahpuslar; Samsun/Kavak S Tipi Kapalı Hapishanesinde oturarak da sayım yapılabileceğine dair mahkeme kararlarına rağmen ayakta sayım dayatıldığını, sabah sayımında zorla ayağa kaldırmaya, sayımı havalandırmada yapma zorlamasına maruz kaldıklarını,*
- *Tek sıra halinde yürütme dayatıldığını*
- *Hastaneye ağız içi arama yaparak ve ayakkabı bağcığı olmadan götürmeye çalışıldığını, 1 yıldır hemen hemen durumun böyle olduğunu,*
- *Mahpuslara hapishane kimliği kullanma dayatıldığını, bu kimliği almadıkları için 3 ay etkinlik yasağı cezası verildiğini,*
- *01/03/2024’te infaz koruma memurlarının B-17 koğuşuna gelerek, avluda asılı çamaşırların iplerini kesmek suretiyle yere attıklarını ve “sizleri hücrelere atacağız” diyerek tehdit ettiklerini,*
- *04/03/2024’te sabah sayım için gelen infaz koruma memurlarının “sayım var, arama var” diyerek koğuşlara girdiklerini, dolaplarını dağıtarak, kitaplarını, eşyalarını yerlere attıklarını, 11 mahpusu darp ettiklerini, mahpusları tekli odaya koyduklarını, burada yine darp etmeye devam ettiklerini; darp edildikleri koridorlarda ve avlularda kameraların bulunduğunu; 7-8 saat boyunca 11 mahpusa yemek dahi verilmediğini, mahpusların göz altının morardığını, kaşlarının patladığını ve kaburgalarında şişlik olduğunu; baş memur olarak bildikleri (.....) adında gardiyanın ve (.....) adlı gardiyanın provokasyonları yaptığını ve işkencenin sorumlusu olduğunu, bu 2 gardiyanın hedef gözeterek bilinçli bir şekilde 11 mahpusa işkence ettiğini,*
- *Mahpuslardan Y. A.’a karşı koridordan itibaren işkenceye başlandığını, o esnada memurlardan birisinin “burada kameralar var burada dövmeysin, odaya götürülmüş odada döviz” dediğini; odadan götürülen mahpusun A blokta bulunan tekli hücrelere konulduğunu, hücrede de 3-4 memurun işkenceye devam ettiklerini; A blokta uyuşturucudan hapishanede olan, mahpusların olduğunu, bu mahpusların bu esnada “Şehitler ölmez, vatan bölünmez” diye slogan attıklarını, “Kapıları açın biz bunların icabına bakarız” dediklerini,*
- *23/02/2024’te, Denizli D Tipi Kapalı Hapishanesinden sevk edilen 4 mahpusa çıplak arama dayatması yapıldığını, R. İ. ve H. M.’nun işkenceye maruz kaldığını; H. M.’nun elmacık kemiğinin kırıldığını, ayakta zor durduğunu, durumunun ciddi olduğunu; gece hastaneye götürülüp rapor aldıklarını, jandarmanın muayene esnasında kelepçeleri çıkartmadığını, doktorun gerekli muayeneyi yapmadan raporunu hazırladığını, hastaneye giderken yolda sürekli olarak ırkçı yüksek sesle şarkıların dinletildiğini; saldırıyı gerçekleştiren gardiyanların ayrıca ırkçı küfür ve hakaretlerde bulunduğunu, bu saldırıyı*

gerçekleştiren gardiyanlardan birisinin daha sonra odalarına giderek “bu yüzü unutmayın” dediğini,

- *Urfa T Tipi Kapalı Hapishanesinden 23 Şubat’ta getirilen Rojavalı M. A. İ. ile M. M.’ in girişte çıplak arama dayatmasını kabul etmemelerine rağmen, üstlerinin zorla çıkartıldığını bu uygulamanın kamerasız odalarda yapıldığını,*

- *Silivri’den getirilen A. S. Ç. ile U. G.’ün hapishaneye giriş yaptıkları 24 Şubat 2024 gecesi “çıplak arama” dayatmasıyla birlikte işkenceye maruz kaldıklarını, izleyen günlerde de koğuş içerisindeki kameraları kapattıkları ve ayakta sayım vermeyi reddettikleri gerekçesiyle yine koğuş içerisinde işkenceye uğradıklarını; kameraların olmadığı arama odasında gardiyanlar tarafından dövüldüklerini; iç çamaşırları kalacak şekilde pantolonunun gardiyanlar tarafından zorla çıkarıldığını; kendisine cinsel organı görünecek şekilde üst araması yapıldığını; üst araması sonrasında kendilerini dövüp bıraktıklarını; giysilerini de x-ray cihazından geçirmeyip arama odasında bıraktıklarını; bu olayların 24 Şubat 2024 gecesi 21:30-22:30 sularında meydana geldiğini; hapishaneye girişte maruz kaldıkları çıplak aramaya direnmelerinden dolayı 1 ay ziyaret yasağı aldıklarını; ayrıca sürgün protestosundan dolayı kendisine 3 gün, U. G.’e 7 gün, yine açlık greviden dolayı U. G.’e 1 ay etkinliklere katılmama cezaları verildiğini,*

- *Darp edilen mahpusların insan onuruna yakışmayan ağız araması ve kelepçeli muayene dayatmasından dolayı hastaneye gidemediklerini, bu nedenle revire çıktıklarını, ancak burada da kurumda 3-4 gündür doktor olmadığı gerekçesiyle muayene edilmediklerini,*

- *Genel olarak, bazı gardiyanların provokasyon amaçlı hareketler yaptığını, bazı sayımlarda “Beni hatırladın mı?” gibi sözler söylediklerini,*

- *D. A. 20 Şubat’ta Diyarbakır’dan sürgün edildiğini, sürgün aracında yer olsa da eşyalarının tamamını getiremediğini, bütün eşyalarını getirmesine izin verilmediğini, eşyalarından kendisi ile götürmediği 50 kiloluk eşyaları için 500 TL kargo ücreti aldıklarını,*

- *Son olaylarla ilgili olarak mahpusların çeşitli kurumlara (Samsun Valiliği İnsan Hakları İzleme Komitesi, Adalet Bakanlığı, TBMM, İnsan Hakları Derneği vb.) dilekçe yazdığını, yazdıkları dilekçelerin gönderilmediğini, dilekçelerin çıkış kaydını istemelerine rağmen kendilerine çıkış numaralarının verilmediğini;*

- *Son haftalarda bütün mahpusların mektuplarının sakıncalı bulunarak el konulduğunu, mahpuslardan V. S.’nin mektubunun sakıncalı bulunduğu için “Uygun değildir” denilerek gönderilmediğini, memurların gelerek şifahi olarak bunu aktardığını,*

- *İnfaz koruma memurlarının koridorlarda sürekli yüksek sesle küfürlü konuştuklarını, sürekli sohbet ettiklerini, özellikle koridorların başında bulunan odalardaki mahpusların bu sohbetler ve yüksek sesli konuşmalardan dolayı uyuyamadıklarını, uykularının bölündüğünü,*

- *Bir yıldır, denetimli serbestliğe ayrılması gereken mahpusların olduğu, Akhisar’dan getirilen A. V.’nin, denetimli serbestliğe çıkarılmasının keyfi olarak uzatıldığını, pişmanlık dayatması yapıldığını,*

- *Hasta mahpusların, bir yıldan fazla süredir kelepçeli muayene ve ağız aramasından dolayı hastaneye gidemediklerini, ağızlarını açmadıkları takdirde geri çevrildiklerini ve ayrıca haklarında disiplin soruşturması açtıklarını; başlangıçta ufak düzeyde hastalığı olan mahpusların durumlarının daha da kötüleştiğini,*
- *Hapishanede sıcak su sorunu yaşadıklarını, kişi başına 50 litre kota uygulandığını,*
- *Yemeklerin porsiyonlarının çok küçük olduğunu, 1 kişinin dahi doyamayacağı yemeğin 3 kişiye verildiğini, bu nedenle 3 kişinin de aç kaldığını; yemeklerin tuzunun yağının her şeyinin çok az olduğunu, biraz daha iyi olmasını istediklerini ancak idarenin aynı yemekleri getirdiğini “bize de bu geliyor” dediğini,*
- *Sadece kantinde satılan iç çamaşırlarının alınabileceğini, ailelerinin kendilerine gönderdiği iç çamaşırlarının kabul edilmediğini, ancak kantinde satılan iç çamaşırların kalitesiz sağlıksız ve naylon olduğunu hem de kendilerine uygun beden iç çamaşırı bulunmadığını,*
- *Açlık grevi yapanların ayrı bir odaya alındıklarını, bu nedenle bazılarında semaver, bazılarında televizyon, bazılarında meyve suyu verilmediğini, ancak son grup açlık grevindeki mahpusların kendi odalarında bırakıldığını; ayrıca mahpusların açlık grevine başlarken idareye dilekçe verdiklerini, açlık grevine başlayan mahpuslara soruşturma açıldığını sonrasında 1 ay etkinlik ve faaliyetten yoksun kalma cezası verildiğini, ancak bu konuda idarenin de tam bir kararı olmadığını ikinci defa açlık grevine giren mahpuslara 3 ay etkinlik ve faaliyetlerden yoksun kalma cezası verildiğini, 3 ay etkinlik ve faaliyetlerden yoksun kalma cezası alanların infaz hakimliğine itiraz ettiğini ve itirazlarının kabul edildiğini idarenin bundan sonra greve başlayanlara 1 ay etkinlik ve faaliyetlerden yoksun kalma cezası verildiğini,*
- *Havalandırma duvarlarının üzerindeki kameraların koşulların ikinci katındaki yatakhane kısmının yarısından fazlasını görecektir bir açıda olduğunu; koşulların içerisinde, yemek yedikleri, masa, televizyon, mutfak ve tuvaletin yer aldığı alt kattaki ortak alanda, giriş kapısının üzerinde bir kamera bulunduğunu, bu kameranın lavabonun içine kadar görüş açısı bulunduğunu,*
- *Spor etkinlikleri ve sosyal aktivitelerin haftada bir gün olması gerekirken, iki haftada bir çıkartıldıklarını,*
- *Kitaplarının verilmesinin geciktirildiğini, sevkle geldikleri hapishanede kendi adlarına kayıtlı olan kitapların bile 3-4 ay sonra verildiğini,*
- *İstedikleri gazeteyi alamadıklarını, hapishanenin 50 kişilik kota koyduğunu, en az 50 mahpusun aynı gazeteyi talep etmemesi durumunda gazetenin alınamadığını, bundan dolayı hiç gazete alamadıklarını, bu durumu hapishanenin anons ile mahpuslara duyurulduğunu,*
- *Suriye’li mahpusların; kitap okumak istediğini ancak Türkçe kitaplar getirildiğini, Türkçe kitapları okuyamadıklarını, Arap’ça harflerle yazılan kitapları da idarenin getirmediğini,*
- *D. K., ailesinin Afrin’de kalması nedeniyle herhangi bir GSM operatörü telefon numarasının olmamasından dolayı telefon görüşü de yapamadığını ancak depremden sonra*

Kavak S tipi Hapishanesine getirildiğinde elinde bir telefon numarası varsa ailesiyle görüşebileceğinin söylendiğini, telefon numarasını ezbere bildiğinden dolayı çevirdiğini ve ailesinin telefonu açtığını bu sayede 5 dakika görüştüğünü, bunu sadece 1 kere yaptığını sonrasında ailesini aramadığını, aktarmışlardır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

- BM Kişisel ve Siyasal Haklar Uluslararası Sözleşmesi'nin 10. maddesinde açık bir şekilde “Özgürlüğünden yoksun bırakılmış kişiler insani muamele ve insanın doğuştan kazandığı insan onuruna saygılı davranış görme hakkına sahiptir” denilmektedir. Yine BM Mahpusların Islahı İçin Temel Prensiplerin 1. maddesinde; “Bütün mahpuslara doğuştan sahip oldukları insanlık onurunun ve değerinin gerektirdiği saygıyla muamele yapılır” denilmektedir. Mahpuslar tarafından, Samsun/Kavak S Tipi Kapalı Hapishanesinde insanlık onuruna yakışır muamele yapılmadığı, çıplak arama ayakta sayım dayatmalarına ve şiddet, hakaret ve kötü muameleye ve hak ihlallerine maruz kaldığı, hasta olanların tedavilerinin aksatıldığı, iletişim ve bilgi edinme hakları engellendiği, tahliyelerinin engellendiği ve daha pek çok hak ihlallerine maruz kaldıkları aktarılmıştır.
- İşkence-darp vakalarına son verilmeli, sorumlu olan kişiler hakkında soruşturma açılmalı ve cezai yaptırımlar uygulanmalıdır. Mahpuslara yapılan işkence, onur kırıcı ve kötü muameleler Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ile yasaklanmıştır. Madde3: İşkence Yasağı” Hiç kimse işkenceye, insanlık dışı ya da onur kırıcı ceza veya işlemlere tabi tutulamaz.”
- Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzüğü'nün 4. Maddesine göre, “Kurumlarda hükümlülerin düzenli bir yaşam sürdürmeleri sağlanır. Hürriyeti bağlayıcı cezanın zorunlu kıldığı hürriyetten yoksunluk, insan onuruna saygının korunmasını sağlayan maddi ve manevi koşullar altında çektirilir.” 5. Maddesine göre ise “Kurumlarda, hükümlülerin yaşam hakları ile beden ve ruh bütünlüklerini korumak üzere her türlü koruyucu tedbirin alınması zorunludur. Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazında zalimane, insanlık dışı, aşağılayıcı ve onur kırıcı davranışlarda bulunulamaz.”
- AİHS'nin 14. maddesinde düzenlenen “Ayrımcılık Yasağı” ilkesine göre “Bu Sözleşmede tanınan hak ve özgürlüklerden yararlanma, cinsiyet, ırk, renk, dil, din, siyasal veya diğer kanaatler, ulusal veya toplumsal köken, ulusal bir azınlığa aidiyet, servet, doğum başta olmak üzere herhangi başka bir duruma dayalı hiçbir ayrımcılık gözetilmeksizin sağlanmalıdır.”
- Çıplak arama ve zorla soyma fiilleri kişinin mahremiyetini ihlal eden, moral değerlerini, sosyal kimliğini hedef alan, ruhsal bütünlüğüne zarar veren ve cinsel şiddet boyutlarına ulaşan işkence fiilleri olarak icra edilmektedir. Oysa “Mahpuslara Muameleye Dair Birleşmiş Milletler Asgari Standart Kurallarında da (Nelson Mandela Kuralları) yer verildiği gibi “aramaların, insanlık onuruna ve aranılanların mahremiyetine saygılı olacak şekilde ve aynı zamanda ölçülülük, yasallık ve gereklilik ilkeleri çerçevesinde yürütülmesi” gerektiği açıkça ifade edilmektedir.
- Ayakta sayım dayatması, telefonda tekmil verme zorlaması, kimlik kartı takılması zorunluluğu, askeri nizamda tek sıra yürütme dayatmaları hapishanelerde idarenin otoritesini kabul ettirmenin bir aracı olduğu gibi hapishanelerde işkence ve kötü muamele uygulamaları olarak öne çıkmaktadır. Ayakta sayım dayatması, hücre

mevcutlarının çok az olduğu durumlarda bile varlığını göstermektedir. Buna tek kişilik hücrelerde kalan mahpuslar da dahildir. Bir tür psikolojik baskının da aracı durumundadır.

- Hapishanelerde meydana gelen en önemli hak ihlallerden biri de yaşam alanlarını görecekle şekilde takılmış olan kameralar gelmektedir. Bu kameralarla mahpusların özel alanları gözetlenerek mahremiyet hakları ihlal edilmektedir. Oysa özel hayata saygı hakkı mahpuslar için de geçerli bir haktır ve yasalarla ve uluslararası sözleşmelerle garanti altına alınmıştır.

ANAYASA Madde 20. Özel hayatın gizliliği; Herkes, özel hayatına ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahiptir. Özel hayatın ve aile hayatının gizliliğine dokunulamaz.

AİHS Madde 8. Özel ve aile hayatına saygı hakkı; Herkes özel ve aile hayatına, konutuna ve yazışmasına saygı gösterilmesi hakkına sahiptir.

- Hastaların revire çıkarılmaları, hastaneye sevkleri hızlandırılmalıdır. Teşhis, tedavi ve kontrollerinin uzman hekimler tarafından yapılması sağlanmalıdır. Ağız içi arama ve kelepçeli muayene uygulamasından vazgeçilmelidir.
- Yeterli ve sağlıklı beslenmek temel insan hakkıdır. Sağlık sorunları olan mahpuslar, doktorlarca reçete edilmiş yiyecekleri alma hakkına sahiptirler. Cezaevi idareleri tarafından hasta tutuklu veya hükümlülere diyete uygun yemek sağlanmalıdır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), Ebedin Abi/Türkiye (B.No: 10839/09, 13/3/2018) bireysel başvurusunda hasta tutuklu veya hükümlüye diyete uygun yemek sağlanmaması ile ilgili olarak insanlık onuruyla bağdaşmayan muamele yasağının ihlal edildiğine hükmetmiştir.
- Hakkında yasaklama, toplatma kararı olmayan gazetelerin hapishanelere alınmasının önündeki engeller kaldırılmalı ve temini sağlanarak gazeteler mahpuslara verilmelidir. “Recep Bekik ve Diğerleri’nin” AYM’ye başvuruları (2016/12936): AYM, 27.03.2019 tarihinde ücreti ödenmiş, hakkında toplatma kararı olmayan süreli yayınların verilmemesinin Anayasa’nın 26. maddesinde güvence altına alınan “ifade özgürlüğünün ihlal edildiğini” karar vererek şikâyetçilere 500 TL tazminat ödenmesine hükmetmiştir.
- Mahpusların sosyalleşmeleri açısından elzem olan sosyal faaliyetlerin eksiksiz olarak uygulanması sağlanmalı ve kısıtlamalara son verilmelidir.
- Hapishanelere bağımsız sağlık kurumlarının girmesine ve inceleme yapmasına izin verilmelidir. Hapishanelerin denetiminde başta meslek kuruluşları ve insan hakları örgütleri olmak üzere ilgili kuruluşların yer alacakları şekilde yasal düzenlemeler yapılmalıdır.
- Sonuç olarak; mahpusların beyanlarında ve başvurularda belirtilen tüm hak ihlallerin sonlandırılmasını, insanlık onuru ile bağdaşmayan tecrit, işkence, darp ve kötü muamele yasağını ihlal edenler hakkında soruşturma açılmasını, açlık grevi yapan mahpusların disiplin cezalarının iptal edilmesini, mahpusların dilekçelerinin ve mektupların gönderilmesinin önündeki tüm engellerin kaldırılmasını, idare ve gözlem kurulu kararları ile soyut gerekçeler oluşturularak mahpusları denetimli serbestlik ve koşullu salıverilme hakkının ihlalinin engellenmesini, mahpusların özel yaşamlarına saygı gösterilmesini, ağız içi arama ve kelepçeli muayene uygulamalarına son verilmesini ve insan onuruna yaraşır bir yaşam tesis edilmesini talep ediyoruz.

İnsan Hakları Derneği Ankara Şube
Hapishaneler Komisyonu